DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XXIII	Warszawa, dnia 1 grudnia 1946 r.	Nr 14

TREŚĆ:

DZIAŁ OGÓLNY.

198

Okólnik Nr 44 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1946 r. w sprawie wprowadzenia w życie „Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej"

W celu uregulowania sposobu zabezpieczenia tajemnicy służbowej zarządzam z dn. 1.XII. 1946 r. wprowadzenie w życie „Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej" według załączonego tekstu we wszystkich urzędach i instytucjach państwowych.

N. O. II-6-7-6.

Załącznik do okólnika Nr 44 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1946 r.

Instrukcja

O zabezpieczeniu tajemnicy służbowej

I. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Instrukcja niniejsza reguluje sposób zabezpieczenia tajemnicy służbowej, stanowiąc rozwinięcie postanowień o obowiązku tajemnicy służbowej, zawartych w art. art. 24 i 99 ustawy z 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej w innych przepisach pragmatycznych dla pracowników państwowych.

§ 2.

(1) Zachowanie tajemnicy służbowej przez pracowników państwowych, bez względu na ich stanowisko i charakter stosunku służbowego. jest jednym z zasadniczych warunków ochrony dobra publicznego.

(2) Tajemnica służbowa jest to zakaz ujawniania przez pracownika tych wszystkich spraw, o których powziął wiadomość dzięki swemu stanowisku służbowemu lub przy wykonywaniu obowiązków służbowych, a których ujawnienie może spowodować szkodę dla Państwa lub poszczególnych jego obywateli, względnie może naruszyć sprawność administracji państwowej.

(3) Od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej może zwolnić pracownika w poszczególnym, wyjątkowym wypadku, tylko właściwa władza przełożona.

§ 3.

Pracownik państwowy może udzielać stronom i osobom interesowanym oraz ich pełnomocnikom informacji i wyjaśnień w sprawach urzędowych tylko w ramach uprawnień, przyznanych mu obowiązującemi przepisami lub zarządzeniami władz przełożonych, z zastrzeżeniem obowiązku tajemnicy służbowej w sprawach tajnych i poufnych.

§ 4.

(1) Każdy pracownik państwowy obowiązany jest, pod osobistą odpowiedzialnością, zachować bezwzględnie ścisłą tajemnicę w sprawach, uznanych za tajne lub poufne, tak, aby:

a) nikt niepowołany nie miał wglądu ani dostępu do akt, zapisków i materiałów w sprawach tajnych lub poufnych, powierzonych pracownikowi lub znajdujących się w jego przechowywaniu,

b) nikt niepowołany nie wszedł w posiadanie aktu tajnego (poufnego) lub wiadomości tajnej (poufnej) z winy lub przy współudziale pracownika.

(2) W razie konieczności urzędowego omówienia sprawy tajnej (poufnej) należy ograniczyć się do omówienia tylko niezbędnych szczegółów, z zaznaczeniem ich tajnego (poufnego) charakteru.

§ 5.

Zabezpieczenie tajemnicy służbowej osiąga się przez:

a) właściwe zachowanie się pracowników,

b) podział spraw urzędowych — ze względu na odpowiedni stopień zabezpieczenia tajemnicy służbowej — na tajne, poufne i jawne,

c) odpowiednie postępowanie z aktami tajnymi i poufnymi,

d) zabezpieczenie pomieszczeń biurowych, i akt przed dostępem osób niepowołanych,

e) odpowiedzialność pracowników.

§ 6.

Poza obowiązkiem tajemnicy służbowej ciąży na każdym pracowniku państwowym obowiązek dyskrecji służbowej t. j. lojalnej ogłędności w prywatnych rozmowach o wszelkich sprawach urzędowych, oraz o osobach przełożonych, współpracowników lub podwładnych.

II. Podział spraw i ich kwalifikowanie.

§ 7.

(1) **Tajnymi** są sprawy, których treść powinna być zachowana w ścisłej tajemnicy ze względu na interes Państwa.

(2) Zachowanie tajemnicy w sprawach tajnych obowiązuje na stałe, tak na zewnątrz jak i na wewnątrz urzędu w stosunku do wszystkich pracowników, którzy w załatwieniu sprawy nie biorą niezbędnego udziału. Akt tajny winien być dostępny w zasadzie jedynie kierownikowi, uprawnionemu do wydawania decyzji merytorycznej i właściwemu urzędnikowi referującemu.

(3) Za tajne z reguły uznaje się:

a) szyfry,

b) plany, projekty, wynalazki oraz urządzenie i inne sprawy dotyczące obrony Państwa,

c) sprawy dotyczące bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa, zwalczanie szpiegostwa i działalności przestępczej wobec Państwa,

d) inne sprawy, zakwalifikowane przez właściwą władzę jako tajne.

§ 8.

(1) **Poufnymi** są sprawy, których treść powinna być zachowana w tajemnicy ze względu na dobro służby lub szczególnie ważny interes stron. Akta poufne dotyczą zatem z reguły stosunków wewnętrznych w poszczególnych władzach, urzędach i instytucjach publicznych, lub poszczególnych osób. Pewne rodzaje spraw mogą być traktowane w ogóle w sposób równorzędny, jak sprawy poufne, np. sprawy personalne, inspekcyjne itp.

(2) Akta spraw poufnych i traktowanych równorzędnie z poufnymi są dostępne wszystkim pracownikom danego urzędu (instytucji), o ile są im potrzebne do celów służbowych, natomiast są one wyłączone od przeglądania przez strony lub osoby interesowane, a treść ich może być ujawniona tylko na podstawie decyzji kierownika urzędu (instytucji) lub kierownika właściwej jednostki organizacyjnej.

(3) Za poufne uważa się z reguły względnie traktuje się równorzędnie z poufnymi — niezakwalifikowane do tajnych:

a) sprawy związane z ruchem służbowym pracowników państwowych,

b) pisma i oceny kwalifikacyjne, referencje i opinie o pracownikach,

c) sprawy dochodzeń służbowych,

d) sprawy dyscyplinarne,

e) skargi, zażalenia lub doniesienia na działalność osób, urzędów i instytucyj, o ile w treści swej zawierają wiadomości o wykroczeniach, nadużyciach lub szkodliwej działalności,

f) inne sprawy uznane przez właściwe władze za poufne.

§ 9.

(1) Każdy urzędnik jest obowiązany zwrócić uwagę na to, czy konkretna sprawa nie powinna być zakwalifikowana jako tajna lub poufna. W kwalifikowaniu spraw, jako tajne lub poufne należy się kierować istotną potrzebą. Szczególną oględność należy zachować przy kwalifikowaniu spraw do kategorii tajnych.

(2) Zakwaalifikowanie sprawy do kategorii tajnych lub poufnych, jako też zmiana kwalifikacji pisma oznaczonego jako tajne lub poufne, należy do kierownika jednostki organizacyjnej, właściwej dla załatwienia sprawy, lub do przełożonego wyższego stopnia hierarchicznego. Zakwalifikowanie sprawy jako poufnej może dokonać również właściwy dla jej załatwienia referent. Zmiana przez urząd niższy kwalifikacji sprawy, dokonanej przez urząd wyższy, jest niedopuszczalna.

(3) Pisma, które wynikają ze sprawy tajnej (poufnej) lub ze sprawą tajną (poufną) się wiążą, jednakże w treści swej charakteru tajnego (poufnego) nie mają, należy traktować jako jawne. W wypadkach, gdy w takiej korespondencji zachodzi konieczność powołania się na pismo tajne (poufne), czyni się to w sposób oględny, powołując się jedynie na numer i datę bez podawania cechy tajności (poufności).

§ 10.

Jawnymi są sprawy, niezakwalifikowane jako tajne lub poufne. Sprawy jawne mogą być udzielane do wglądu stronom w myśl art. 14 rozporządzenia z 22.III. 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341), w stosunku jednak do wszystkich osób, nie będących w sprawie jawnej stroną lub osobą interesowaną w rozumieniu przytoczonego rozporządzenia, obowiązuje również przestrzeganie tajemnicy służbowej.

III. Postępowanie z aktami tajnymi.

§ 11.

(1) Tryb i sposób odbioru, obiegu, przechowywania i wysyłania pism tajnych w poszczególnych urzędach regulują szczegółowe zarządzenia wewnętrzne, dostosowane do organizacji urzędu (instytucji), przy- zachowaniu postanowień niniejszej instrukcji.

(2) Sposób ochrony tajemnicy służbowej w sprawach tajnych mających charakter stały, masowy lub jednolity (np. sprawy mob., wywiadu i tp.) regulują odrębne instrukcje specjalne.

(3) Prowadzenie akt tajnych koncentruje się w zasadzie dla całego urzędu w jednym punkcie, oddzielnie od akt jawnych i pod specjalnym zabezpieczeniem, w ręku urzędnika, upoważnionego do tego przez kierownika urzędu. Urzędnik ten odbiera akta tajne, łączy je, rejestruje, oznacza i przechowuje, oraz przygotowuje do wysyłania, ewentualnie także doręcza i wysyła.

§ 12.

Pisma tajne mogą być otwierane wyłącznie tylko przez kierownika urzędu względnie przez upoważnionego przezeń specjalnie urzędnika.

§ 13.

Zewnętrzną cechą spraw tajnych jest napis „Tajne" koloru czerwonego, odręczny lub odciśnięty przy pomocy pieczątki, w prawym górnym rogu pisma, a w razie potrzeby, uzasadnionej obowiązującym w urzędzie systemem kancelaryjnym, także skrót „Tj." przy numerze sprawy.

§ 14.

(1) Wysyłając pismo tajne, należy wkładać je w dwie koperty z mocnego nieprzezrzystego papieru. Koperta wewnętrzna prócz nazwy urzędu wysyłającego, numeru sprawy z dziennika spraw tajnych i adresu, winna posiadać napis „Tajne", oraz być należycie zabezpieczona przed otwarciem, pieczęcią lakową lub zaciskiem metalowym względnie zalepką bibułkową z pieczęcią urzędu. Koperta zewnętrzna powinna posiadać tylko zwykłe cechy pisma urzędowego, bez żadnych znaków tajności, nawet przy numerze sprawy.

(2) Kancelaria urzędu otrzymuje do wysłania pisma tajne z właściwych jednostek organizacyjnych już podwójnie zakopertowane i zapieczętowane.

§ 15.

Pisma tajne w obiegu wewnętrznym doręcza albo osobiście urzędnik rejestrujący je, ewentualnie kierownik właściwej jednostki organizacyjnej lub kierownik urzędu, każdorazowo za pokwitowaniem w specjalnym arkuszu lub specjalnej książce doręczeń, albo woźny w zamkniętej na klucz torbie (teczce i t. p.) lub zaklejone w dwóch kopertach, z których wewnętrzna winna być zabezpieczona w sposób podany w § 14

§ 16.

Na zewnątrz w obiegu miejscowym wysyła się pisma tajne przez woźnych (specjalnych posłańców) w zamkniętych torbach (teczkach i tp.) lub w dwóch kopertach, z których wewnętrzna winna być zabezpieczona w sposób podany w § 14. Klucze od zamknięcia powinien posiadać urząd wysyłający i otrzymujący. Jeśli korespondencja tajna ma być dostarczona urzędowi (instytucji) lub osobie, która nie posiada klucza od zamknięcia, klucz taki doręcza się woźnemu w zamkniętej kopercie, zabezpieczonej w sposób wyżej podany.

§ 17.

Przesyłanie pism tajnych w obiegu zamiejscowym odbywa się za pomocą poczty, listami poleconymi ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, lub w sprawach nie cierpiących zwłoki — przez specjalnych kurierów.

§ 18.

(1) Sprawy tajne o wyjątkowej pilności lub wadze państwowej w korespondencji z zagranicą winny być przesyłane przez kurierów.

(2) Sposób przesyłania poczty przez kurierów normują dokładnie odrębne instrukcje specjalne. Jako wytyczne do tych instrukcji należy przyjąć, że kurier winien:

a) po otrzymaniu przesyłki udać się niezwłocznie do wskazanej miejscowości, nie zatrzymując się po drodze nigdzie dla załatwienia innych spraw służbowych lub prywatnych,

b) nie ujawniać przed nikim absolutnie swego charakteru służbowego,

c) w drodze mieć przesyłkę stale przy sobie, nie odkładając jej i nie dając innym osobom do trzymania,

d) nie zasypiać, a w razie gdy charakter podróży lub instrukcja specjalna na spanie pozwala, spać tylko w pomieszczeniu zamkniętym i izolowanym, mając przesyłkę zabezpieczoną w taki sposób, by dostęp do niej bez obudzenia go nie był możliwy,

e) po przybyciu na miejsce przeznaczenia udać się natychmiast do wskazanego odbiorcy, z zachowaniem wymienionych wyżej ostrożności,

f) przesyłkę oddać właściwemu adresatowi za wyraźnym pokwitowaniem, z zaznaczeniem dokładnego czasu doręczenia,

g) w wypadku zagubienia lub kradzieży przesyłki w drodze, zawiadomić o tym natychmiast najbliższy organ bezpieczeństwa, niezależnie zaś od tego urząd wysyłający, a po ewentualnym przybyciu na wyznaczone miejsce również odbiorcę.

§ 19

Woźnych doręczających korespondencję tajną obowiązują wytyczne analogiczne, jak w § 18.

§ 20.

(1) Przy odbiorze przesyłek zamkniętych odbierający winien skrupulatnie zbadać, czy opakowanie (torba, koperta i tp.) nie jest uszkodzona i czy nie nosi na sobie śladów usiłowania otwarcia. O każdym uszkodzeniu lub śladach usiłowania otwarcia, jako też o zaginięciu przesyłki, pracownik, który to spostrzegł, winien niezwłocznie zawiadomić poufnie kierownika właściwej jednostki organizacyjnej względnie kierownika urzędu, zabezpieczając zarazem dowody rzeczowe. Kierownik jednostki organizacyjnej (urzędu) zawiadamia władze przełożone oraz władze bezpieczeństwa publicznego, które przeprowadzają dochodzenie. Jeżeli sprawa wiąże się z tajemnicą wojskową, należy ponadto zawiadomić właściwe władze wojskowe (komendanta garnizonu, dowódcę okręgu wojskowego itp.).

(2) W razie stwierdzenia podobnych faktów przy odbiorze przesyłki z urzędu pocztowego, odbierający winien zażądać oficjalnego, protokólarnego stwierdzenia faktu i doręczenia sobie jednego egzemplarza protokółu, po czym postępowaniu nadaje się bieg, wskazany w poprzednim ustępie.

§ 21.

(1) Sprawy tajne podlegają specjalnej ewidencji tj. zapisaniu w dzienniku spraw tajnych, prowadzonym z reguły dla całego urzędu, systemem chronologicznym, według załączonego wzoru. Numeracja pozycyj dziennika spraw tajnych rozpoczyna się w każdym roku kalendarzowym od Nr 1, przyczym na każdą sprawę przeznaczona jest w zasadzie jedna tylko pozycja dziennika, w której zapisuje się w miarę możności wszystkie wpływy w danej sprawie i ich załatwienia. Prowadzenie skorowidza do dziennika spraw tajnych jest z reguły zbędne.

(2) Każda zmiana przydziału pisma tajnego winna być odnotowana w dzienniku spraw tajnych oraz w arkuszu względnie książce doręczeń tych spraw.

Żadnych zapisków dla spraw tajnych, nie przewidzianych instrukcją niniejszą względnie instrukcją szczegółową dla danego urzędu, prowadzić nie należy.

§ 22.

(1) Akta tajne przechowuje się z reguły w porządku kolejnym numerów dziennika spraw tajnych.

(2) Urządzenia służące do przechowywania akt tajnych winny być szczególnie dobrze zabezpieczone przed włamaniem, trudno przesuwalne lub nieruchome i w miarę możności ogniotrwałe.

§ 23.

Przy załatwianiu spraw tajnych należy przestrzegać następujących metod postępowania:

a) pisma tajne winny być w miarę możności załatwiane przez właściwych referentów odręcznie, ewentualnie ustnie,

b) w wypadku powołania do współpracy innych osób, pismo tajne winno w zasadzie pozostawać w ręku właściwego referenta,

c) referenci nie prowadzą własnej ewidencji spraw tajnych, a każdą sprawę tajną otrzymują do przechowania tylko na czas jej załatwiania,

d) sporządzanie czystopisów pism tajnych winno odbywać się poza ogólną salą maszyn, pod nadzorem urzędnika prowadzącego akta tajne, a ilość sporządzonych odbitek winna być każdorazowo ściśle określona i kontrolowana,

e) bruliony, notatki, kalki i matryce, użyte przy załatwianiu spraw tajnych, winny być niszczone przez spalenie, pod nadzorem i odpowiedzialnością właściwego referenta, względnie przechowywane tak samo jak akta tajne,

f) dotyczące pism tajnych prace z zakresu drukarstwa, introligatorstwa i tp. należy wykonywać we własnym zakresie urzędu lub w zakładach drukarskich rządowych,

g) pisma tajne wymagają z reguły własnoręcznego podpisu,

h) załatwianie pism tajnych telefonicznie nie jest dopuszczalne.

IV. Postępowanie z aktami poufnymi.

§ 24.

(1) Sprawy poufne należy opatrywać napisem „Poufne" w prawym górnym rogu pisma, uwidocznionym odręcznie lub przy pomocy pieczątki, ewentualnie także znakiem „Pf." przy ich numerze.

(2) Pisma poufne winny być doręczane w zasadzie każdorazowo za pokwitowaniem.

(3) Otwierać i opakowywać pisma poufne należy w tym samym trybie i w taki sam sposób, jak pisma tajne.

(4) Przy wysyłaniu pism poufnych pocztą należy je nadawać jako listy polecone, bez zwrotnego potwierdzenia odbioru.

(5) Poza tym postępowanie z aktami poufnymi odbywa się z reguły na ogólnych zasadach przepisów kancelaryjnych, z ograniczeniami przewidzianymi w niniejszej instrukcji ewentualnie w zarządzeniach szczegółowych, wydanych przez odpowiednie władze w ich własnym zakresie działania. Przy masowym traktowaniu pewnych rodzajów spraw jako poufne, rygory przewidziane wyżej w ustępie (1) — (4) nie obowiązują.

V. Zabezpieczenie pomieszczeń biurowych i akt, przed dostępem osób niepowołanych.

§ 25.

Pomieszczenia biurowe winny być w należyty sposób chronione przed dostępem osób niepowołanych. Pokoje, w których przechowuje się akta tajne, powinny mieć drzwi i okna specjalnie zabezpieczone.

§ 26.

Ruch interesantów powinien być bacznie nadzorowany, co należy w zasadzie do obowiązków funckjonarjuszy niższych urzędu. Nadzór ten polega na obserwowaniu wchodzących i wychodzących osób postronnych oraz ich zachowania się.

§ 27.

(1) Przy załatwianiu spraw tajnych lub poufnych, na biurku referenta winna znajdować się tylko sprawa w danej chwili załatwiana, wszystkie inne zaś sprawy tajne lub poufne winny być schowane lub ułożone w sposób uniedostępniający ich treść osobom niepowołanym.

(2) Pism tajnych i poufnych nie wolno pozostawiać na stołach i biurkach w niezamkniętym lokalu pod nieobecność urzędnika załatwiającego.

(3) Wynoszenie pism tajnych lub poufnych poza urząd może mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych i za każdorazowym zezwoleniem właściwego kierownika.

(4) Kończąc pracę, pracownicy obowiązani są pochować wszystkie akta, notatki, zapiski itp. oraz pozamykać biurka i szafy. W biurze nieczynnym nie powinien pozostawać bez schowania żaden kawałek papieru, dotyczący spraw tajnych lub poufnych, tak na biurkach itp., jak w koszach na śmiecie.

VI. Odpowiedzialność pracowników.

§ 28.

Naruszenie tajemnicy służbowej pociąga za sobą bezwzględną odpowiedzialność. Za należyte zorganizowanie ochrony tajemnicy służbowej w urzędzie odpowiada kierownik urzędu. Należyta organizacja ochrony polega na:

a) odpowiednim doborze osób, mających styczność z załatwianiem i obiegiem spraw tajnych i poufnych,

b) wydaniu szczegółowych zarządzeń, mających na celu zabezpieczenie tajemnicy służbowej,

c) pouczenie pracowników o obowiązku przestrzegania tajemnicy służbowej i o odpowiednim postępowaniu z aktami tajnymi i poufnymi,

d) nadzorze nad przestrzeganiem tajemnicy służbowej przez pracowników,

e) niezwłocznym wkraczaniu w wypadkach naruszenia tajemnicy służbowej.

§ 29.

Odpowiedzialnym za naruszenie tajemnicy służbowej jest ten, kto ujawnił treść sprawy lub nie zastosował względnie nie dopilnował zastosowania potrzebnych środków ostrożności przy załatwianiu sprawy lub przy jej obiegu.

§ 30.

Naruszenie tajemnicy służbowej w sprawie poufnej jest karalne w drodze dyscyplinarnej, naruszenie zaś tajemnicy w sprawie tajnej — także w drodze sądowej.

Wzór Dziennik spraw tajnych

Nr	Przydział	Data wpływu	Data i numer obce	NADAWCA	Treść sprawy	Załatwienie	Uwagi
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

Uwaga: Format A 4 - 10 pozycji na każdej stronie.

199

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 29 listopada 1946 r. o zmianie przepisów kancelaryjnych i instrukcji dla referentów, instrukcji o udzielaniu informacji interesantom i instrukcji dla woźnych, w związku z wydaniem Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej.

Na podstawie okólnika Prezesa Rady Ministrów Nr 44 z dnia 20 listopada 1946 roku zarządzającego wprowadzenie w życie z dniem 1 grudnia 1946 roku „Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej" (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198) zarządzam co następuje:

§ 1

Do przepisów kancelaryjnych dla M. K. i urzędów przedsiębiorstwa P. K. P. (Dz. Urz. M. K. z 1945 roku Nr 14 poz. 143) wprowadza się następujące zmiany:

1) do § 1 dodaje się ustęp 7 o brzmieniu następującym:

„Przepisy §§ 2 — 17 dotyczą spraw jawnych, tajnych zaś i poufnych tylko wówczas, jeżeli przepisy § 18 nie stanowią inaczej;

2) po § 3 wstawia się nowy paragraf „§ 3a" pod tytułem „Podział spraw i ich kwalifikowanie", o brzmieniu: „Sprawy i pisma dzielą się na tajne, poufne i jawne. Zakwalifikowanie spraw i pism określają przepisy §§ 7 —10 Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej (Dz. Urz. M. K. z 1946 r Nr 14 poz. 198);

3) § 18 otrzymuje brzmienie następujące:

„Pisma tajne i poufne".

1. Postępowanie z pismami tajnymi określają prrzepisy §§ 11 — 23 a postępowanie z aktami poufnymi — przepisy § 24 Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej. (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198)

2. Wszystkie urzędy podległe bezpośrednio Ministrowi (Ministerstwu) Komunikacji wydadzą na podstawie przepisów wskazanych w ust. 1 zarządzenia szczegółowe o postępowaniu z pismami tajnymi i poufnymi, dostosowane do organizacji wewnętrznej każdego urzędu i jego warunków lokalnych".

§ 2.

W Instrukcji dla referentów w Min. Kom i w urzędach przedsiębiorstwa P. K. P. (Dz. Urz. M. K. z 1945 r. Nr 14 poz. 144) po § 2 dodaje się nowy „§ 2a" o brzmieniu następującym: „**Przestrzeganie tajemnicy służbowej**". Referent obowiązany jest pod odpowiedzialnością służbową i karną przestrzegać przepisów Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej. (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198).

§ 3.

W Instrukcji o udzielaniu informacji interesantom (Dz. Urz. M. K. z 1945 r. Nr 14 poz. 145) po § 1 dodaje się nowy „§ 1a" o brzmieniu następującym:

„Przy udzielaniu informacji interesantom należy pod odpowiedzialnością służbową i karną przestrzegać przepisów Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198), w szczególności postanowień §§ 3,4 i 26".

§ 4.

Do Instrukcji dla woźnych (Dz. Urz. M. K. z 1945 r. Nr 14, poz. 146) po § 1 wstawia się nowy „§ 1a" o brzmieniu następującym:

„Woźni winni pod odpowiedzialnością służbową i karną przestrzegać przepisów Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej (Dz. Urz. M K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198), w szczególności jeżeli idzie o przenoszenie i doręczane korespondencji, postanowienia § 19 tej Instrukcji.

§ 5.

Akta tajne załatwione przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia należy zabezpieczyć w sposób przewidziany w § 22 ust. (2) Instrukcji o zabezpieczeniu tajemnicy służbowej (Dz. Urz. M. K. z 1946 r. Nr 14 poz. 198). Do akt takich powinien być dołączony ich spis chronologiczny, z podaniem numerów poszczególnych pism.

§ 6.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1946 r.

Nr I. 1—90-15-46.

200

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 19 listopada 1946 r. o wznowieniu działalności i składzie Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji.

Po przerwie spowodowanej wojną Ob. Minister Komunikacji decyzją z dnia 7 października r. b. wznowił działalność Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji i zgodnie z postanowieniem § 2 ust. 3 Regulaminu Komisji (Dz. Urz. M. K. z 1936 r. Nr 67 poz. 337) ustalił następujący skład:

przewodniczący:	adres:
Ob. inż. Wasilewski Stanisław	Rada Techniczna
zastępca przewodniczącego	Departament Budowy
Ob. inż. Mazurek Tadeusz	i Utrzymania Kolei

Członkowie:

a) rzeczoznawcy fachowi spośród urzędników MK:

1) ob. mgr. Assbury Edward	Gabinet Ministra
2) ob. mgr Głowacki Jan	Departament Ogólny
3) ob. inż. Błaszkowski Henryk	Departament Zasobów Kolejowych
4) ob. inż. Jaros Przemysław	Departament Elektrotechniczny
5) ob. inż. Dębski Witold	Depart. Dróg Kołowych
6) ob. inż. Balcerski Wacław	Depart. Dróg Wodn.
7) ob. dr. Borzęcki Tadeusz	Biuro Sanitarne

b) rzeczoznawca językowy:

1) ob. prof. Doroszewski Witold, prof. Uniw. Warsz.

Drugi rzeczoznawca językowy będzie powołany dodatkowo spośród profesorów lub docentów Uniwersytetu Warszawskiego.

Nr I. 1—72-1-46.

DZIAŁ PERSONALNY

201

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 25 listopada 1946 r. o kompetencjach naczelników i zawiadowców jednostek służbowych, podległych oddziałom kolei państwowych, w sprawach personalnych.

Na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. Urz. R. P. z 1930 r. Nr 89 poz. 705) zarządzam co następuje:

§ 1. Jeżeli osobne przepisy (statuty organizacyjne, regulaminy, instrukcje i t. p.) inaczej nie stanowią, do zakresu działania naczelników i zawiadowców jednostek służbowych, podległych oddziałom kolei państwowych, w sprawach personalnych, należy:

1) przedstawianie naczelnikowi oddziału próśb, zażaleń i odwołań wnoszonych przez pracowników do władzy wyższej, oraz opinii i wniosków w sprawach personalnych;

2) przyjmowanie pracowników sezonowych fizycznie pracujących, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, z wyjątkiem osób wydalonych ze służby publicznej, w granicach upoważnień naczelnika oddziału; zwalnianie takich pracowników z pracy i wydawanie im świadectw pracy;

3) odbieranie od pracowników ślubowania służbowego;

4) zwalnianie pracowników przeniesionych, z wyjątkiem pracowników na stanowiskach kierowniczych, od pełnienia służby na czas konieczny do przesiedlenia się;

5) nakazywanie, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli wymagają tego względy służbowe, pełnienia służby poza ustalonymi godzinami pracy;

6) przeznaczanie pracowników czasowo, w wyjątkowych przypadkach, i w razie koniecznej potrzeby, uzasadnionej ważnymi względami służbowymi, do czynności nieprzywiązanych wprawdzie do ich stanowisk służbowych jednak odpowiadających ich przygotowaniu służbowemu lub zawodowemu;

7) udzielanie pracownikom urlopów okolicznościowych; udzielanie im urlopów wypoczynkowych, według zatwierdzonego przez naczelnika oddziału planu; wstrzymywanie w granicach zarządzeń Ministra Komunikacji z ważnych względów służbowych rozpoczęcia udzielonego urlopu wypoczynkowego i odwoływanie pracowników w takich wypadkach z urlopu wypoczynkowego;

8) wyznaczanie w porozumieniu z lekarzem rejonowym terminu rozpoczęcia urlopu zdrowotnego;

9) kierowanie pracowników chorych do lekarza urzędowego;

10) zezwalanie pracownikom na opuszczenie posterunku służbowego lub wydalenie się z lokalu służbowego w godzinach pracy;

11) zakazywanie czasowo pracownikom, w razie koniecznej potrzeby i przy istnieniu nadzwyczajnych okoliczności, wydalania się z miejsca zamieszkania nawet poza godzinami pracy;

12) niedopuszczanie do służby pracowników, którzy stawili się na służbę w stanie nietrzeźwym oraz usuwanie od pełnienia służby pracowników pełniących ją w stanie nietrzeźwym;

13) tymczasowe zawieszanie pracowników w służbie, w granicach rozporządzenia Rady Ministrów o służbie na P. K. P, z jednoczesnym zawiadomieniem o tym naczelnika oddziału;

14) nakładanie na pracowników, z wyjątkiem na swych zastępców, kary upomnienia i grzywny do wysokości 2% miesięcznego uposażenia, zgłaszanie naczelnikowi oddziału wykroczeń służbowych nieukaranych we własnym zakresie działania, oraz przestępstw zagrożonych kodeksem karym; przeprowadzanie dochodzeń służbowych w przypadkach pilnych;

15) nakładanie na pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, kar przewidzianych w regulaminie pracy i umowach o pracę;

16) zgłaszanie naczelnikowi oddziału wypadków na służbie, które przydarzyły się pracownikom;

17) wydawanie dokumentów przejazdowych w granicach przepisów o ulgach przejazdowych i przewozowych dla pracowników PKP i ich rodzin;

18) wydawanie książeczek i dowodów sprzedaży opału pracownikom w czynnej służbie;

19) prowadzenie rejestracji osobowej w granicach przepisów o ewidencji pracowników PKP.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem traci moc obowiązującą § 20 statutu organizacyjnego oddziałów kp. (Dz. Urz. M. K. z 1934 r. Nr 9, poz. 54).

I. 1—110-13-46.

202

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 listopada 1946 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1946 r.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U R. P. Nr 43 poz. 242) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 43 poz. 251) zarządzam co następuje:

§ 1.

Do § 1.

1. Do dodatków przejściowych ma prawo każda osoba, której wypłaca się choć jedno z następujących świadczeń: zaopatrzenie emerytalne, zaopatrzenie wdowie, zaopatrzenie sieroce, odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki, należnych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z d. 25 lipca 1946 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 231).

2. Dodatek przejściowy przyznaje się oddzielnie dla każdej osoby, uprawnionej do pobierania któregokolwiek ze świadczeń wymienionych w ust. 1. z zastosowaniem ograniczeń, przewidzianych w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r.

3. Podstawą do ustalenia wysokości dodatku przejściowego jest kwota należnego świadczenia (zaopatrzenia, odszkodowania), a nie kwota świadczenia wypłacanego w zaokrągleniu (chodzi o przypadki zaokrąglania ułamków złotego).

4. Dodatki rodzinne nie wchodzą do podstawy ustalenia wysokości dodatku przejściowego.

§ 2.

Do § 2.

1. Przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. ustanawia maksymalną kwotę, którą można wypłacać z tytułu zaopatrzenia, odszkodowania, dodatku przejściowego wraz z innymi należnościami lub świadczeniami pieniężnymi stałymi np. dodatkami rodzinnymi.

2. Za maksymalną kwotę uważa się kwotę uposażenia pracownika etatowego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w czynnej służbie w grupie uposażenia, odpowiadającej grupie uposażenia, od której zostało wymierzone zaopatrzenie emerytalne, zaopatrzenie wdowie, zaopatrzenie sieroce lub odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki.

3. Za uposażenie pracownika w służbie czynnej przyjmuje się: uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami rodzinnymi któreby byłemu pracownikowi przysługiwały na pozostałe po nim osoby, uprawnione do pobierania zaopatrzenia wdowiego, sierocego lub odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki albo na osoby, na które wypłaca się emerytowi dodatek rodzinny.

4. Do dnia 1 sierpnia 1946 r. przy obliczaniu kwoty uposażenia pracownika w służbie czynnej według zasad, podanych w ust. 2 i 3, przyjmować należy ponadto dodatek gospodarczy, wypłacany pracownikom P. K. P. do tego dnia na podstawie § 41 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1945 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 309).

§ 3.

1. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1945 r.

2. Z dniem wejścia w życie zarządzenia niniejszego traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 20 października 1945 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe". (Dz. Urz. M. K. Nr 13 poz. 135).

Pers. 3-09-1-46.

203

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r. w sprawie rent wypadkowych z funduszów przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe"

Osobom, którym z funduszów przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" wypłaca się renty wypadkowe w wysokościach ustalonych na podstawie art. 300 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. Urz. R. P. Nr 51, poz 396) wraz z późniejszymi zmianami i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie uprawnień osób ubezpieczonych oraz korzystających ze świadczeń na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu od wypadków (Dz. Urz. R. P. Nr 102, poz. 792) oraz obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1934 r. ustaw o ubezpieczeniu (lub zaopatrzeniu) od wypadków w zatrudnieniu, to jest:

1) ustawy z dnia 28 grudnia 1887 r. o ubezpieczeniu robotników od wypadków (Dz. Urz. P. austr. Nr 1 z 1888 r.) wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami;

2) ordynacji ubezpieczeniowej Rzeszy Niemieckiej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. Urz. Rzeszy Niem. str. 509) wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami;

3) prawa rosyjskiego z dnia 28 czerwca 1912 r. o odszkodowaniach za nieszczęśliwe wypadki rzemieślników i robotników w służbie kolei oddanych do użytku publicznego oraz o odszkodowaniach dla pozostałych po nich członków rodzin (Zbiór praw i rozporządzeń rządu ros. Nr 148, poz. 1301);

4) ustawy z dnia 30 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozciągnięcia obowiązujących na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiego części województwa śląskiego ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu robotników od wypadków na obszar województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz Ziemi Wileńskiej (Dz. Urz. R. P. Nr 16 poz. 148);

5) ustawy z dnia 26 listopada 1925 r. w sprawie uzupełnienia odszkodowania osób, dotkniętych skutkami nieszczęśliwych wypadków przy pracy w b. dzielnicy rosyjskiej lub na wychodztwie w Rosji (Dz. Urz. R. P. Nr 125, poz. 892),

należy począwszy od dnia 1 lipca 1946 r. wypłacać renty wypadkowe w wysokościach ustalonych na podstawie art. 139 ust. (1) cytowanej na wstępie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. i § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1946 roku o tymczasowym ustaleniu wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 26 poz. 172), z zastosowaniem ograniczeń, przewidzianych w § 9 tego rozporządzenia, przy zbiegu prawa do renty wypadkowej i innej renty ubezpieczeniowej, np. renty inwalidzkiej, renty starczej i t.p.

W związku z tym oraz celem wykonania przepisów § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1946 r. polecam poddawać rencistów badaniu lekarskiemu w kolejowych Komisjach Lekarskich dla ustalenia właściwego stopnia niezdolności do zarobkowania w związku z wypadkiem, który ma zasadnicze znaczenie zarówno na prawo do renty jak i na wysokość renty wypadkowej.

Wypłacone od 1 lipca 1946 roku kwoty, należy uważać za zaliczki na renty, które należy potrącić przy pierwszej wypłacie regulacji rent za czas od 1 lipca 1946 r.

Równocześnie z dniem 1 lipca 1946 r. uchylam moc obowiązującą zarządzenia z dnia 11 kwietnia 1946 r. Nr Pers. 3-17-3-46 o bezzwrotnych zapomogach dla rencistów i pozostałych po nich wdów i sierot.

Pers. 3.45-1-46.

204

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dn. 22 listopada 1946 r. w sprawie wykonania zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r. w sprawie wypłacania rent wypadkowych z funduszu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe".

W związku z zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r. w sprawie wypłacania rent wypadkowych z funduszów przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. Urz. M. K. Nr 14, poz. 203), Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia co następuje:

1. Art. 300 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) wraz z późniejszymi zmianami, postanawia, że prawa osób do rent wypadkowych, należnych im na podstawie ustaw obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 marca 1933 r., to jest przed 1 stycznia 1934 r., zostaną unormowane w drodze rozporządzeń Rady Ministrów, przy czym ustawowe uprawnienia pod względem wysokości świadczeń nie będą mogły być uszczuplone, mogą być natomiast podwyższone najwyżej do wysokości świadczeń, przewidzianych w ustawie z dnia 28 marca 1933 r.

2. W wykonaniu tego przepisu wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie uprawnień osób ubezpieczonych oraz korzystających ze świadczeń na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu od wypadków (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 792), które tylko te przepisy ustaw ubezpieczeniowych od wypadków, obowiązujących przed 1 stycznia 1934 r. utrzymuje w mocy w stosunku do osób, którym przyznano już rentę, które są korzystniejsze pod względem uprawnień i wysokości świadczeń, od przepisów ustawy z dnia 28 marca 1933 r.

3. Przepis § 1 pkt. b) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1946 r. o tymczasowym ustaleniu wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U, R. P. Nr 26, poz. 172) postanawia, że do czasu unormowania stosunków gospodarczych ustala się w sposób jednolity dla poszczególnych kategorii uprawnionych wysokość świadczeń rentowych, wskazanych w art. 300 cytowanej na wstępie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. od zarobków miesięcznych w wysokości 3000 zł. (§ 5 ust. 1).

4. W związku z powyższym należy, począwszy od 1 lipca 1946 r. renty wypadkowe i renty wypadkowe wskazane w zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r. ustalić przy zastosowaniu dotychczasowych norm prawnych, t. j. ustawy z dnia 28 marca 1933 r. i ustaw ubezpieczeniowych od wypadków, obowiązujących pracowników kolejo-

wych przed wejściem w życie tej ustawy (przed 1.I. 1934 r.; ustawy te zacytowano w zarządzeniu Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r.), z uwzględnieniem zmian, przewidzianych we wspomnianym wyżej rozporządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1946 r.

5. Najbardziej istotnymi zmianami wprowadzonymi tym rozporządzeniem będą:

1) podstawa wymiaru renty dla wszystkich stanowi zarobek miesięczny w wysokości 3000 zł z tym zastrzeżeniem, że renta dla całkowicie niezdolnego do zarobkowania (100% niezdolności) wynosi $66^{2}/_{3}\%$ zarobku t. j. 2000 zł., a dla częściowo niezdolnego, nie mniej niż w 20%, renta ta wynosi kwotę, wynikłą z pomnożenia 2000 zł przez procent niezdolności do zarobkowania;
2) dodatek na dziecko wynosi 10% podstawy wymiaru, dodatek zaś za bezradność 1/3 podstawy wymiaru;
3) poszkodowanym, którzy pobierają renty za niezdolność do zarobkowania w wysokości 20% lub niższej, należy od 1 stycznia 1947 r. rentę tę zamienić na jednorazową odprawę w wysokości 24-miesięcznej renty, a u poszkodowanych, u których po upływie więcej niż 2 lat od wypadku stopień niezdolności do zarobkowania obniży się do 20% lub mniej, należy od pierwszego miesiąca następującego po dniu, w którym stwierdzono zmianę procentu niezdolności do zarobkowania, nie wcześniej jednak niż od 1.I. 1947 r. zamienić rentę na jednorazową odprawę w wysokości 24-miesięcznej renty;
4) renta powypadkowa dla rodziny wynosi łącznie dla wszystkich uprawnionych 20% podstawy wymiaru a ponadto dla każdego uprawnionego 10% tej podstawy;
5) renta wypadkowa dla poszkodowanego łącznie z dodatkiem na dzieci i renta powypadkowa dla rodziny nie może przekroczyć podstawy wymiaru t. j. 3000 zł;
6) renta wypadkowa i renta powypadkowa, ulegając zmniejszeniu z powodu pobierania drugiej renty z ubezpieczeń społecznych, może być zmniejszona najwyżej o połowę;
7) przy zbiegu uprawnień do dodatku za bezradność z ubezpieczenia emerytalnego i z ubezpieczenia wypadkowego, wypłaca się tylko dodatek z ubezpieczenia wypadkowego;
8) za podstawę wymiaru jednorazowej odprawy dla wdowy z tytułu ponownego zamążpójścia przyjmuje się w ubezpieczeniu wypadkowym 25% podstawy wymiaru.

Pers. 3-45-2-46.

DZIAŁ DRÓG WODNYCH.

205

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 16 listopada 1946 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych w budowlach wodnych i plantacjach wikliny.

W celu ujednostajnienia zasad postępowania władz wodnych przy rozstrzyganiu o obowiązku odszkodowania w myśl postanowień art. 249 ust. 3 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 58 z 1928 r. poz. 574) Ministerstwo Komunikacji po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych ustala taryfę za szkody wyrządzone w budowlach wodnych i plantacjach wikliny w następującej wysokości:

1) za jeżdżenie po kępach (plantacjach wikliny) lub po wałach ochronnych i skarpach regulowanych rzek od jednego konia	40— 80 zł
2) za jeżdżenie zaprzęgiem jedno- lub dwukonnym po kępach lub wałach ochronnych i skarpach regulowanych rzek — od jednego zaprzęgu	80—200 zł
3) za przejazd zaprzęgiem jedno lub dwukonnym przez rowy melioracyjne — od jednego zaprzęgu	400 zł
4) za przechodzenie po kępach, po tamach lub po wałach ochronnych od jednej osoby . . .	40 zł
5) za wycinanie trawy na wałach ochronnych, skarpach uregulowanych rzek lub po rowach melioracyjnych od jednego m^2	8 — 16 zł
6) za wycinanie trawy lub wikliny w kępach lub tamach—od 1 m^2	8 — 16 zł
7) za przepędzanie lub dopuszczanie do chodzenia po kępach, skarpach uregulowanych rzek, wałach ochronnych i wałach melioracyjnych zwierząt domowych:	
a) od sztuki nierogacizny, bydła rogatego, konia, osła, muła, kozy lub owcy — bez względu na wielkość . .	24 — 80 zł
b) od sztuki gęsi lub innego drobiu	4 — 8 zł

8) za paszenie zwierząt domowych na kępach, na tamach, skarpach uregulowanych rzek i na wałach ochronnych lub rowach melioracyjnych w wysokości odpowiedniej do odszkodowania za paszenie przez cały dzień które wynosi:
   a) od sztuki nierogacizny, bydła rogatego, konia, osła, muła, kozy lub owcy — bez względu na wielkość . . 160—240 zł
   b) od sztuki gęsi lub innego drobiu . . . . 40— 80 zł

9) za niszczenie porostu tam, wałów ochronnych i skarp uregulowanych rzek przez chodzenie przy połowie ryb, przez wyciąganie z wody przedmiotów jak belek, desek, łodzi i t. p. liczy się odszkodowanie zależnie od zniszczonej powierzchni porostu od 1 m² . . . . . 40 zł

10) za wyrządzanie szkód przez pobór szutru i piasku w kępach wiklinowych, na zakulturowanych przestrzeniach terenu zalewowego, w starych korytach rzeki, skarpach uregulowanych rzek i w miejscach do tego nieodpowiednich lub przez pobór tych materiałów w sposób szkodliwy dla budowli regulacyjnych od 1 m² . . . . 8 — 40 zł

Szkody, które nie są przewidziane w powyższej taryfie lub których rozmiar przewyższa kwotę 1000 zł należy szacować indywidualnie przez zaprzysiężonych znawców, którymi mogą być funkcjonariusze działów państwowej służby wodnej i melioracyjnej, a w ich braku funkcjonariusze z takich samych działów służby samorządów terytorialnych.

Równocześnie Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że nie należy stosować indywidualnego szacowania szkód w poszczególnych przypadkach, których wysokość odszkodowania nie przewyższa w sumie kwoty 1000 zł., ponieważ stosowanie taryfy ujednostajna i upraszcza postępowanie oraz zmniejsza jego koszty, które przy indywidualnym szacowaniu drobniejszych szkód mogłyby być nieproporcjonalnie wysokie w porównaniu z rozmiarem tych szkód.

Z ogłoszeniem niniejszego okólnika traci moc obowiązującą zarządzenie Ministerstwa Robót Publicznych Nr II-1398/28 z dnia 3 lipca 1928 r. oraz okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 grudnia 1933 r. w sprawie szacowania szkód w budowlach wodnych (Dz. Urz. M. K. Nr 58 z 1937 r. poz. 507) wraz z późniejszymi zmianami.

Nr I-1-5-41-46.

Dział aprowizacji i zaopatrzenia.

206

Okólnik Ministra Komunikacji z dnia 21 listopada 1946 r. o rozdzielnictwie odzieży służbowej oraz o obowiązkach wynikających z otrzymywania odzieży służbowej.

Z otrzymywanych raportów okazuje się, że przydzielana przez Ministerstwo Komunikacji odzież służbowa, nie jest rozdzielana przez D. O. K. P. zgodnie z moimi poleceniami. Stwierdziłem niejednokrotnie osobiście, że pracownicy liniowi w służbie zewnętrznej są gorzej umundurowani od pracowników służb wewnętrznych. Szczupłe przydziały odzieży otrzymywanej od Przemysłu zmuszają do zwracania bacznej uwagi, by rozdzielana ona była w sposób zabezpieczający pokrywanie najpilniejszych i najważniejszych potrzeb. Przypominam wydane przezemnie zarządzenia powtarzane w każdym rozdzielniku odzieżowym, a mianowicie:

1) rozdziału odzieży dokonuje Dyrektor Kolei Państwowych przy współpracy Zarządu Okręgowego Z. Z. K.;

2) rozdzielniki winny być opracowywane pod kątem sprawiedliwego i możliwie równomiernego rozdziału odzieży na służby i miejscowości;

3) odzież służbowa powinna być rozdzielana przede wszystkim pomiędzy pracowników liniowych i reprezentujących kolejnictwo na zewnątrz, (np. obsługa stacji granicznych i najważniejszych węzłów). Dalszym kryterium decydującym o przydziale odzieży stanowić powinna wydajność w służbie i warunki materialne pracowników;

4) funkcjonariusze S. O. K. będą otrzymywali umundurowanie na podstawie odrębnych zarządzeń Komendy Głównej S. O. K. i tym samym zostają wyeliminowani z dyrekcyjnego rozdzielnictwa mundurowego;

5) naczelnicy służb i jednostki służbowe dokonują rozdziału odzieży przy współpracy z miejscowymi placówkami Z. Z. K., z uwzględnieniem zasad podanych w pkt. 3);

6) odstępstwo od zasad podanych w pkt. 3) t. j. uwzględnianie przy rozdziale pracowników nieliniowych, dopuszczalne jest w dalszej kolejności po zaspokojeniu potrzeb służby liniowej, z tym zastrzeżeniem, że obowiązuje tu również przestrzeganie kryterium o wydajności w służbie i o warunkach materialnych pracownika.

2. Przypominam, że obowiązki pracowników związane z przydziałem im umundurowania zawarte są w rozdziale IV. Przepisów A. 8. W myśl tych przepisów bezpośredni zwierzchnicy obowiązani są sprawdzać czy pracownicy noszą w służbie odzież służbową oraz czy wygląd tej odzieży odpowiada postanowieniom o utrzymywaniu jej w schludności. Jeśli jakość otrzymywanej obecnie odzieży nie daje możności utrzymywania jej w przepisanej normie trwałości, to ta okoliczność tym bardziej powinna zachęcać pracownika do konserwowania umundurowania i utrzymywania go w schludności. Obowiązek ten winien być przestrzegany tam zwłaszcza, gdzie kolejarz reprezentuje swoim mundurem służbę kolejową na zewnątrz.

3. Stwierdzono niejednokrotnie, że pracownicy wbrew § 20 przepisów A. 8. zbywają przydzielane im umundurowanie, przez co nie tylko naruszają obowiązujące przepisy lecz również łamią i niszczą plan zaopatrzenia pracowników kolejowych w odzież służbową, uzyskiwaną z wielkim trudem, czasem nawet kosztem zaopatrzenia innych grup ludności.

4. Reasumując powyższe postanowienia, wzywam Ob. Ob. Dyrektorów i wszystkich innych pracowników na stanowiskach kierowniczych do bacznego czuwania nad rozdawnictwem odzieży służbowej, nad jej wykorzystawaniem przez pracowników i domagam się jak najostrzejszego karania w ramach obowiązujących przepisów tych wszystkich, którzy przez lekkomyślne lub złośliwe postępowanie opóźniają lub pogarszają zaopatrzenie pracowników. Jednocześnie apeluję do wszystkich placówek Z. Z. K. o ścisłą współpracę z organami administracji kolejowej w regulowaniu poruszonych przeze mnie zagadnień.

Nr A. III. 03/34/36.

C z ę ś ć C

PRZEDRUKI.

207

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1946 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe".

(przedruk z Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr. 43, poz. 251).

Na podstawie art. 25 i 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705) w brzmieniu zmienionym art. 11 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 239), zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 września 1945 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń emerytalnych i odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 242) wprowadza się następujące zmiany:

1) W § 1 ust. (1) wyrazy od „przyznane i wypłacane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" i o zaopatrzeniu" do „w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 176)", zastępuje się wyrazami „wypłacanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1946 r. o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 231)".

2) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. 1. Łączna kwota:

a) zaopatrzenia (emerytalnego, wdowiego, sierocego) z dodatkiem przejściowym;

b) odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki (dla byłego pracownika lub łącznie dla wszystkich uprawnionych, pozostałych po byłym pracowniku) z dodatkiem przejściowym;

c) zaopatrzenia (emerytalne, wdowie, sieroce) i odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki (dla emeryta, wdowy, sieroty) wraz z dodatkiem przejściowym;

d) zaopatrzenia wdowiego i zaopatrzeń sierocych wraz z dodatkami przejściowymi;

e) zaopatrzeń dla wdowy i sierot wraz z odszkodowaniami za nieszczęśliwe wypadki (dla wdowy, sierot) i dodatkami przejściowymi;

f) zaopatrzeń, odszkodowań wraz z innymi należnościami lub świadczeniami pieniężnymi stałymi i dodatkiem przejściowym;

nie może przekraczać miesięcznej kwoty uposażenia pracownika etatowego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w czynnej służbie w grupie uposażenia, odpowiadającej grupie uposażenia (kategorii płacy), od której zostało wymierzone zaopatrzenie emerytalne, wdowie, sieroce lub odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki.

2. Za uposażenie w rozumieniu ust. 1 przyjmuje się: uposażenie zasadnicze, dodatek gospodarczy i dodatki rodzinne, które by byłemu pracownikowi przysługiwały na pozostałe po nim osoby, uprawnione do zaopatrzenia wdowiego, sierocego lub odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki".

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Komunikacji.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1945 r.

208

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 27 listopada 1936 r. Nr P. 5-124/1/36 w sprawie wydania Regulaminu Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji.

(przedruk z Dz. Urz. M. K. z 1936 r. Nr 67 poz. 337).

Niniejszym zarządzam:

§ 1.

(1) Ustrój i zakres działania Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji określa załączony Regulamin.

(2) Skład osobowy Komisji ustanawia osobne zarządzenie.

§ 2.

(1) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 grudnia 1930 r. Nr I-1-11239-30 w sprawie Regulaminu Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji oraz składu osobowego tej Komisji (Dz. Urz. M. K. z 1931 r. Nr 1, poz. 1) wraz z późniejszymi zmianami.

Regulamin

Komisji Językowej Ministerstwa Komunikacji.

§ 1.

Komisja Językowa Ministerstwa Komunikacji jest ciałem doradczym Ministerstwa w zakresie języka i terminologii urzędowej i ma za zadanie:

1) ujednostajnienie terminologii urzędowej i podawanie równoznaczników terminów obcych w zakresie komunikacji,

2) czuwanie nad czystością języka polskiego przez usuwanie z języka urzędowego wyrazów i wyrażeń niewłaściwych i podawanie zamiast nich wyrazów i wyrażeń odpowiadających duchowi języka polskiego.

§ 2.

(1) Skład Komisji stanowią:

1) Przewodniczący,

2) odpowiednia ilość rzeczoznawców fachowych spośród urzędników (pracowników) Ministerstwa Komunikacji (instytutów pdległych Ministrowi Komunikacji), z których jeden jest Zastępcą Przewodniczącego.

3) dwaj rzeczoznawcy językowi.

(2) Członkowie Komisji, którzy przechodzą na emeryturę, mogą pozostać nadal członkami Komisji.

(3) Przewodniczącego i rzeczoznawców Komisji Językowej oraz spośród nich Zastępcę Przewodniczącego powołuje Minister Komunikacji. Kandydatów na rzeczoznawców i Zastępcę Przewodniczącego przedstawia Ministrowi Dyrektor Biura Personalnego w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji.

(4) Przewodniczący Komisji ma prawo powoływać na posiedzenie Komisji, w celu udzielenia wyjaśnień lub jako rzeczoznawców, przedstawicieli departamentów, Gabinetu Ministra i biur Ministerstwa oraz podległych Ministrowi instytutów, których wnioski Komisja rozpatruje.

§ 3.

Komisja Językowa rozpatruje:

1) wnioski dyrektorów departamentów (Gabinetu Ministra), dyrektorów (naczelników) biur Ministerstwa Komunikacji i dyrektorów (kierowników) instytutów podległych Ministrowi Komunikacji oraz wnioski członków Komisji, dotyczące zmiany lub ujednostajnienia terminów, stosowanych w aktach urzędowych lub w praktyce Ministerstwa Komunikacji albo instytutów i urzędów podległych Ministrowi Komunikacji.

2) projekty ustaw, dekretów, rozporządzeń, przepisów, statutów, regulaminów, zarządzeń i instrukcji, nadesłane Komisji do rozpatrzenia przez dyrektorów departamentów (Gabinetu Ministra), dyrektorów (naczelików) biur Ministerstwa Komunikacji i dyrektorów (kierowników) instytutów podległych Ministrowi Komunikacji, w razie nie powzięcia przez nich samodzielnie decyzji o językowej stronie pewnego projektu.

§ 4.

(1) Wnioski, o których mowa w § 3 pkt. 1) są rozpatrywane i rozstrzygane na posiedzeniach Komisji. W razie potrzeby Przewodniczący może polecić jednemu lub więcej rzeczoznawcom przygotować na posiedzenie Komisji wnioski wraz z potrzebnym uzasadnieniem.

(2) Projekty wymienionoe w § 3 pkt. 2) rozpatruje i poprawia według zasad przyjętych przez Komisję, bądź rzeczoznawca fachowy i językowy, obaj wyznaczeni przez Przewodniczącego Komisji, bądź tylko jeden z nich, według uznania Przewodniczącego. Wątpliwości, jakie się nastręczyć mogą przy rozpatrywaniu projektów, są rozstrzygane na posiedzeniu Komisji.

(3) W razie, gdyby zainteresowane departamenty (Gabinet Ministra) lub biura Ministerstwa Komunikacji (instytuty podległe Ministrowi Komunikacji) znajdowały, że poprawki językowe Komisji zmieniają treść poprawionego projektu, powinny porozumieć się z Przewodniczącym Komisji co do przyjęcia innej redakcji.

§ 5.

Na rozpatrzenie i poprawienie przez Komisję wniosków i projektów departamentów (Gabinetu Ministra) i biur Ministerstwa lub podległych Ministrowi instytutów wyznacza się termin dwutygdniowy, jeżeli zainteresowany dyrektor (naczelnik, kierownik) departamentu (Gabinetu Ministra), biura Ministerstwa lub instytutu nie określi innego terminu za zgodą Przewodniczącego Komisji.

§ 6.

(1) Posiedzenia Komisji zwołuje Przewodniczący w miarę potrzeby.

(2) Do powzięcia ważnych uchwał Komisji niezbędna jest obecność na posiedzeniu Przewodniczącego lub jego Zastępcy, co najmniej dwóch rzeczoznawców fachowych Komisji i jednego językowego.

(3) Uchwały Komisji zapadają większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego.

(4) Uchwały Komisji dotyczące terminologii urzędowej Przewodniczący Komisji przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem departamentu, (Gabinetu Ministra), dyrektorem (naczelnikiem) (biura lub dyrektorem (kierownikiem) instytutu.

(5) Z każdego posiedzenia Komisji spisuje się protokół.

§ 7.

(1) Przewodniczący Komisji przesyła do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowych Ministerstwa Komunikacji:

1) spisy terminów urzędowych z określeniem, w razie potrzeby, ich znaczenia, których należy używać w aktach urzędowych Ministerstwa oraz instytutów i urzędów podległych Ministrowi w zamian używanych dotychczas terminów polskich, lub stosować jako równoznaczniki terminów obcych.

2) spisy wyrazów i wyrażeń obcych lub nie odpowiadających duchowi języka polskiego, których używać nie należy, z podaniem wyrazów i wyrażeń właściwych.

(2) Spisy wymienione w ust. (1) pkt. 2) komunikuje się właściwym departamentom (Gabinetowi Ministra), biurom M. K. lub instytutom podległym Ministrowi, dla przeświadczenia się, czy niektórych wyrazów i wyrażeń nie należy przenieść do spisów terminów urzędowych, po uzgodnieniu w myśl § 6 ust. (4).

§ 8.

Prowadzenie protokółów posiedzeń Komisji, układanie spisów wymienionych w § 1 i załatwianie korespondencji bieżącej, należy do obowiązków sekretarza Rady Technicznej, czynności zaś kancelaryjne do kancelarii tej Rady.

§ 9.

(1) Rzeczoznawcy, będący urzędnikami (pracownikami) Ministerstwa Komunikacji, za rozpatrywanie i poprawianie poza posiedzeniami Komisji w czasie wolnym od służby, wniosków i projektów o których mowa w § 3, oraz sekretarz Komisji za prowadzenie protokółów i inne czynności sekretarskie, otrzymują nagrody pieniężne, zależnie od nakładu pracy. Inni rzeczoznawcy Komisji otrzymują za udział w Komisji i wykonane prace umówione wynagrodzenie.

(2) Nagrody pieniężne i wynagrodzenia, wymienione w ust. (1) będą wypłacane na podstawie wniosków Przewodniczącego Komisji, zatwierdzonych przez Dyrektora Gabinetu Ministra.

(3) Kredytami, przeznaczonymi na pokrycie wydatków związanych z pracą Komisji Językowej, rozporządza Dyrektor Gabinetu Ministra.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Zakłady Graficzne Ministerstwa Komunikacji w Warszawie, Chałubińskiego Nr 4.